

DIENOS KLAUSIMAI IR DARŠIS TAS

Tautos ir valstybės ateitis jaunimo rankose.

Lietuvių tautos didžiausias rūpestis yra atsiimti išplėstą Vilnių ir išlaikyti laisvę ir nepriklausomybę.

Del to sveikintinas yra žingsnis, kurį jau pradėjo kai kurios Lietuvos mokyklos. Jos įvedė naują sveikinimą: mokytojas prieš pamoką kreipias į auklėtinius — "Pavergtas Vilnius!", mokiniai atsako: "Vaduokime Vilnių!"

Sovietų Rusija apvaikščioja 10 metų revoliucijos sukaktuves. Švėsdami tas sukaktuves komunistai vien tuo gal pasidžiaugt, kad jie išsilaukė valdžioje, nors ta "garbė" atsiėjo 14 milijonų žmonių gyvybių.

Ekonominis šalies gyvenimas nusmuko ir nėra vilties, kad komunistams valdant jis pakiltų. Rusija — driskių valstybė. Vargas, skurdas, utelės — štai sovietų rojus žadėtoji laimė darbo žmonėms.

Bediavystė baigia griaut doros pamatus. Ištvirkimo balon grimsta miestai ir užkampių kaimai. Visą Rusiją užlieja jaunų valkatų armija. Tai vaikai revoliucijos aukų, žuvusių jos liepsnose.

Tų valkatų pirmi miestai ir miesteliai. Jų užsiėmimas — tinginai, vogt, žudyt. Kaip jie "darbuojas", vaizdžiai parodo jų pačių dainuojama dainelė: "Vai, keliai, plaukit, muškut — dabar lengvi teismai. Septynis aš papoviau ir tesėdėjau keturias dienas."

Iki šiol grasių visam pasauli sukurt revoliucija, komunistai dabar pasitenkina apmokamų agentų siuntimais užsienin ir šen ten išsprogdindami nepatinkamas įstaigas. Kariaujantis bolševizmas jau žuvo, nes visa energija reik išdėt išsilaukimui pačioje Rusijoje.

Nelabai šėryrai tomis sukaktuvėmis pasidžiaugė ir mūsiškiai komunisteliai iš "Laisvės" ir "Vilnius". Arčiausia upa sugadina tie patys draugučiai, ala Kupreišiai, kurie sugrįžė iš komunistų rojus paskelbia, kad viskas yra "bunk", kad ten tik vargas, skurdas ir priešpau. Tokie atsivertėliai labai smarkiai mažina komunistų eiles. Lįka tik tamsiausias gaivalas.

Populiarus amerikony savitras "The Literary Digest" 3. m. lapkričio 5 d. rašte "Taikos sutarčių našlaičiai", išrodinėja, kad pasaulinis karas ir po jo sudarytos sutartys paliausavo iš pavergtis 50 milijonų žmonių, jų tarpe 19 milijonų lenkų, 9 milijonus čekoslovakų, 7 milijonus pietųslavių, 5 milijonus besarabiečių rumunų ir 10 milijonų Pabaltės tautų, jų skaičius

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

222 So. 9th St., B'klyn, N. Y. Entered as Second Class Matter May 31, 1917, at Post Office at B'klyn, N. Y. under Act of August 24, 1911

No. 45 KAINA 5 CENTAL. KETVIRTADIENIS LAPKRIČIO (Nov.) 10, 1927 M. Vol.-Metai XI

POTVYNIAI NAUJOJ ANGLIJOJ.

135 žuvo, nuostoliai siekia \$50,000,000.

Bostonas. — Naktį iš lapkričio 4-tos į 5-tą Naują Angliją ištiko didžiausia vandens katastrofa, kurioje žuvo 135 žmonės ir materialiai nuostoliai siekia \$50,000,000.

Nukentėjo Vermont, Maine, Massachusetts, New Hampshire, Connecticut ir New York valstybės.

Vermont valstybėje sunaikinta Montpelier ir Burlington miestai. Vanduo sunaikino daug turto. Winoski Valley prigėrė 61 asmuo. St. Johnsbury materialių nuostolių padaryta už \$10,000,000.

Massachusetts valstybėje ypač nukentėjo vakarinė dalis. Arti Beeket sprogo vandens rezervuaras ir visiškai sunaikino mažą kaimą ir išgriovė Boston-Albany geležinkelio reles 2 mylių ilgume. Chicopee, W. Springfield, Agawan, Brightwood, Holyoke, Northampton ir Greenfield 16,000 gyventojų paliko be pastogės.

New Hampshire potvynis palietė keturis penktadalius visos valstybės. Industrija suparalizuota, susi siekimas pakirstas, nuostoliai milžiniški. Gubernatorius šaukia visas jėgas teikt paramą nukentėjusiems.

New York valstybėje didžiausią pavojų pargyveno Lebanon Valley gyventojai — fermeriai. Champlain Canal įsakyta uždaryti. Schenectady, Waterford'e, Albany liko pasamtos gatvės ir rūšiai.

Centralinė vyriausybė ir nukentėjusių valstybių valdžios mobilizuoja potvynio nuteriotiems gyventojams paramą.

Nukentėjusių padėtį žymiai pablogino ūmai užėję šalčiai ir siengai.

UŽDRAUSTOS LIETUVIŠKOS MALDAKNYGES.

Vilnius. — "Vilniaus Aido" žiniomis lenkų policija Varėnoj (stoty) uždraudė pardavinėti lietuviškas maldaknyges. Pardavinėtojams grasoma konfiskavimu ir teismu. Varėna yra grynai lietuviška parapija.

Lenkai eina rusų pėdomis iki bausmės rykštė neprimins kokiam amžiuį jie gyvena!

PRAGA. — Čekoslovakijos savivaldybių rinkimuose, ypatingai miestuose, žymu socialistinių partijų laimėjimas. Jų balsų skaičius padidėjo, o dešiniųjų — sumažėjo.

LONDONAS. — Savivaldybių rinkimuose Darbo Partija susilaukė didelio laimėjimo. Konservatyvi ir liberalai daugely vietų liko išstumti darbiečių kandidatų.

VARSUVA. — Diktatorius Pilsudskis žada apsieit be Parlamento.

lietuviai, latviai, estai ir suomiai.

Ten pat pažymėta, kad Lenkijoje, Rumunijoje, Čekoslovakijoje mažumų skaičius sudaro nuo 30 iki 40 nusišimčių. Rusijoje, Graikijoje, Latvijoje ir Lietuvoje nuo 20 iki 30. Vengrijoje, Suomijoje, Bulgarijoje, Ispanijoje nuo 10 iki 20. Prancūzijoje, Austrijoje, Estonijoje ir Albanijoje nuo 5 iki 10. Vokietijoje, Italijoje, Švedijoje ir Anglijoje nedaugiau 5 nuoš.

Ta proga turime pažymėt, kad Lietuvoje 1923 m. visuotinis gyventojų surašymas parodo lietuvių 84,4 nuoš., žydų — 7,6 n., lenkų — 3,2, rusų — 2,1, vokiečių — 1,2, latvių — 0,7, kitų — 0,2. Reiškia, mažumos sudaro nedaugiau 15,6 nuošimčių.

Iš Visur.

MEKSIKOS SUKILELIŲ VADAI NUZUDYTI.

Mexico City. — Generalas kilėlių vadai prieš Calles vyriausybę ir jo giminietis pulkininkas Francisco Gomez Vizcarra sugauti federalės kariuomenės vadovaujamos generolo J. G. Escobar ir karo lauko teismo sprendimu sušaudyti. Juos sugavo arti Teocelo, Vera Cruz valstybėje.

Kartu su mūnetais sugauti ir kiti sukilelių vadai — gen. A. Palacios, pulkininkas S. Costanos ir majoras F. Meza Perez, kurie irgi pasmerkti mirti.

Su jų mirtimi Calles vyriausybė mano palalinus pavojų likt nušluota. Ypačingai gen. Gomez buvo laikomas didžiausiu dabartinės vyriausybės priešu ir tvirtu kandidatu būsimuose prezidento rinkimuose.

Tik kažin ar pralietas kraujas atneš Meksikai vidaus ramybę ir taiką.

KIEK LIETUVŲ GIMĖ IR MIRE.

Kaunas. — GS. biuro daviniais šių metų pirmą pusmetį Lietuvoje buvo 12,26 sutuoktuvės arba 470 daugin. negu pernai. Gimė 35,229 kūdikų arba 2,206 daugiau, negu pernai; mirė 22,376 žmonių abiejų lyčių, arba 4,350 daugiau, negu pernai. Šiemet gyventojų mirtingumas metų pradžioje buvo didesnis dėl gripo epidemijos.

NUVYKO, PAMATE ATSI-VERTE.

Chicago, Ill. — Antanas Kupreišis, kurs neseniai grįžo iš Sovietų Rusijos, daro pranešimus, kuriuose sovietų rojų vadina "bunk". Ten tik vargas, skurdas ir priešpau.

Prieš išvyksiant Rusijon, Kupreišis buvo labai karistas bolševikas ir uolus jų agentas. Dabar buvusieji jo draugai vieni atvirata, kiti da netiki Kupreišio pasakojimams, o komunistų vadukai jį vadina žokiu ir tokiu.

Verta ir kitiems karštuoliams komunistėliams, ala Bimba, Pruseika, nuvykt į bolševikų rojų ir ten pagyvenus įsitikrint je gerumėliu. Ale kur tau jie važiuos!

Kupreišio atsivertimas yra naujas parodymas mūsų karštuoliams lietuviškiems komunistėliams, kaip ne toli būdami nuo Rusijos nežino tikrenybės, bet akiai tiki.

SAVANORIAI KLAIPĖDIEČIAI LIETUVOS KARIUOMENĖJ.

Klaipėda. — Spalių mėn. 24 d. Klaipėdos komendantų 8-jo priėmimas klaipėdiečių savanorių į Lietuvos kariuomenę. Norinčių stoti buvo labai daug, tačiau dėl glicitos sveikatos kontrolės prumta tik 14 rikiuoteli tinkamu vyrų. Sulig priimtųjų noru visi jie paskirti į specialines dalis. Iš priimtųjų — 12 ūkininkų sūnūs, iš jų 1 dvarininko, ir 2 beturčiai. (E.)

OSHKOSH Wis. — Progresistų partijos konferencija nutarė statyti šalies prezidentus George W. Norris, Nebrasos Senatų. Tuo būdu jis lieka garsaus progresistų vado La Follette įpėdinu.

L. R. K. S. A. VAJAUS REZULTATAI.

Nuo spalų 1 iki spalų 29 d. 1927 m.

Zemiau padėti skaitmens rodo, kuri kuopa ir kiek naujų narių prirašė ir kiek joms priklauso balsų Vajaus konteste del dovanų.

Table with columns: Kuopa, Pilnamečių, Jaunamečių, Kontesto Balų. Lists various locations like Plains, Pa., W. Ruthland, Vt., etc.

Viso iki spalų 29 d. 74 42 Viso bendrai 116

JACK SHARKEY RUOSIASI BOSTONE.

Bostonas. — Laikraščiu pranešimu, garsus lietuvis kumštinkas Jack Sharkey prie kumštynių su Tom Hseney rengiasis Bostone. I New Yorką, kur įvyks rungtynės 3. m. lapkričio 18-tą dieną, atvyks keliom dienom prieš kumštynes.

Sąryš su kumštynėm didžioji spauda vėl ima plačiai rašinėti apie Sharkey ir jis numatomas kaip įžymiausias konkurentas už 1928 metų čempionatą, kurį dabar nežioja Gene Tunney.

TADO KASCIOUSKOS AINIS.

KAUNAS. — Laikraščiu pranešimu, Lietuvoj atsišaukė Tado Kasciūkos ainis asmeny inžinieriaus Z. Sinkėvičiaus, kurs pretenduoja į Kasciūkos paveldėjimą siekiantį pasakiško didumo — 2½ milijardų dolerių vertės. Mat, Tadiū Kasciūkai priklauso žemė, kar dabar išsi-vystęs Chicagos miestas.

KAUNAS. — Liet. Fizinio Lavinimosi Sąjungos Futbolo Kamanda liko šių metų meistrų (nugalėtoja) ir laimėjo dovanas.

KLAIPĖDA. — Lietuvos vyriausybė 1928 metų pavasarį žadanti pradēt tiest geležinkelį tarp Telšiu ir Klaipėdos.

SHANGHAI. — Komunistams šventiant 10 metų sukaktuves rusų revoliucijos vietos tremtiniai, taip vadinamieji "baltieji rusai" skaičiuje 400 žmonių puolė sovietų konsulatą, šaukdami: "Užmušk raudonuosius". Tačiau puolikai turėjo atsitraukt su dideliais nuostoliais: 1 užmuštas, 1 sunkiai ir 3 lengvai sužeisti.

PARYŽIUS. — Sovietų Rusijai pasižadėjus dalyvaut tarp-tautinėj nusiginklavimo konferencijoje, prancūzų nacionalistinė spauda rodo susirūpinimo dėl galimo rusų-vokiečių bloko.

CHICAGO, Ill. — Lapkričio 2-tą, Chicagoje, Town of Lake kolonijoj, įvyko smarkios lietuvių lenkų muštynės. Prasi-dėjo iš kortų dėl "atsiskaitymo". Muštynėse dalyvavo ne tik vyrai, bet ir moterys.

KAP. GUSTAITIS ISRADO NAUJOS KONSTRUKCIJOS ORLAIVI.

Kaunas. — Š. m. spalų 19-tą dieną lietuvis lakūnas kapitonas Gustaitis demonstravo jo paties išgalvotos konstrukcijos lėktuvą — orlaivį.

Tuo tikslu jis nuskrido Rygon, bet grįžtant atgal, dėl motoro defektų turėjo nusileisti prie Lielpės prieplaukos, 15 kilometrų nuo Mintausos. Lėktuvas sugedo.

Apie tą kelionę ir apie kap. Gustaitio naujos konstrukcijos orlaivį rašo ir užsienio spauda.

KAUNAS. — Lenkų paskleistos užsienio žinios apie Lietuvos kariuomenėje planuotus sąmokslus nuverst dabartinę vyriausybę ir karo lauko teismo bausmės — yra etlinis lenkų prasimanymas.

SPARTA, Tenn. — Netoli nuo Spartos kalnuose atrado žuvusį kapitoną Hawthorne C. Gray, karinį lakūną iš Scott Field, Belleville, Ill., kurs tre-tį kartą nepasekmingai mėgino balionu pasiekt aukštumo rekordą. Ištyrinėti instrumentai parodė, kad žuvis lakūnas buvo pasiekęs nuo 43,000 iki 44,000 pėdų aukštumos ir ten žuvo sugadinus oksigeno trūbelę.

LOS ANGELES, Cal. — Lapkričio 4-tą Centralinės Californijos pajūrį palietė žemės drėbėjimas. Smarkiausia palieta Santa Maria miestas, kurs laikotary penkių valandų penkis kartus buvo supurtytas. Kai kuriose vietose iširo susisiekimas.

ROMA. — Majoras de Bernardi, kurs pereiniais metais laimėjo Schneiderio dovaną, 3. m. lapkričio 5-tą padarė naują grei-tumo rekordą jūrų orlaiviu nus- skriėdamas 298,7 mylių per valandą.

GEOGRAFIJOS PROF. K. PAKSTAS SUGRIZO.

Kaunas. — Spalių 19 d. grįžo iš kelionės po Braziliją ir šiaurės Afriką Kitiems metams vėl turi pakvietai į Braziliją ger-resnėmis sąlygomis. Šiais metais rinko informacijas, kitais metais žada vykti į gilumą Brazilijos daryti moksliskų tyrinė-jimų. Jam apsaugai padėta kuopa kariuomenės tose eksped-icijose.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

Susivienymo Vajaus pradžia graži!

Nuo spalų 1 d. iki 29 pri-rašyta 74 pilnamečiai ir 42 jaunamečiai nariai. Viso 116.

Pirmos ir uoliausia į darbą stoji Pensilvanijos kuopos. Reiškia, jos įvykdo savo pažadus. Neatsilieka ir kitų valstybių. Yra žinių, kad Connecticut valstybės kai kurioms kuopoms irgi sekasi.

Antras svarbus nūdienos darbas — nominavimas kandidatų į būsimą Pildomąjį Komitetą. Iki gruodžio pabaigos visos kuopos privalo nominavimą atlikt.

Kai kurios kuopos jau iš-nominavo. Kitos laukia ir dairosi nežinodamos, kokius kandidatus statyt. Į organą agitacijos už atskirus kandidatus neleidžiama del to, kad begiriant vienus už-gaunama kiti ir dažnai iš-giriama menki, o išpeikiam-geresnieji — tinkamesni.

Geriausią kiekvienos kuopos susirinkime nariams pasvarstyt šį reikalą ir pasi-rinkt tinkamiausius. Toks būdas nieko viešai neįteis.

Yra seno amžiaus narių, kurie silpnai rašo arba vi-siškai nemoka. Tokius gali-pa paduot kiti, geriausia kuopos valdybos nariai, už-rašdami tuos asmenis, kuriuos narys siūlo.

Laiku atlika pareiga ir kuo didesnis skaičius nario pareigą atliks, tuo bus pa-rodyta aukštesnis susiprati-mo laipsnis.

LRKSA. CHICAGOS APSKRITIES SUVAZIAVIMAS

Chicagos Apskrities ekstra suvažiavimas įvykis lapkričio 20 d. 3:00 val. po pietų, Šv. Jurgio parapijos svetainėje, Auburn Ave, ir 32nd Pl.

Visos kuopos iš Chicagos ir visos apylinkės kviečiamos at-siusti atstovus į šį svarbų suva-žiavimą. Turėjime aptarti kas-linų Vajaus prisirengimo ir Re-ferendumo ir surasti tinkamus asmenis į Centro Valdybą.

Labai svarbu padaryti pasek-mingą Vajų, kad visos kuopos būtų įtrauktos į darbą. Norėsi turime porą organizatorių, bet du asmenis viso darbo padaryti nepajęs. Šiame suvažiavime pasitarsime, kaip kur veikti. Kad turėti naudą, reik ir dirbti. Mes Chicagiečiai turėjime ilgas va-kacijas be darbo, tai dabar visį į darbą!

Pirm. J. Aukštaitis. Raštin. K. Varanavičienė.

LRKSA. 5-to PENNA APSKRITIES SUVAZIAVIMAS.

Metinis suvažiavimas bus lapkričio 27 d. 2 val. po pietų J. R. Girdžiūno svetainėje, 196 Boulevard ave., Throop, Pa. Bus renkama apskrities val-dyba 1927 m. Ir kiti reikalai.

Visos šios apskrities kuopos atsiųskite atstovus. S. Galinis, raštin.

Kaunas. — Lietuvos pranešimu, SSSR prėkybos atstovy-bė Lietuvoj netrukus duosian-ti užsienio valstadių, Tli-manso firmoms ir Klaipėdos ce-lulozos fabrikai. Kadangi SSSR ūkio metais prasidėdė spalų mėn. tai tenka manyti, kad tie užs-kyimai yra tik palėis pirmal-eklas.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE OFICIALIS ORGANAS "GARSAS".

Išleista ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus. Prenumeratos kaina: metams \$2.00; pusę metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00. Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN WEEKLY "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America. Yearly Subscription rates: in United States \$2.00, Foreign Countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising Rates on application.

"GARSAS"

222 SOUTH NINTH STREET, BROOKLYN, N. Y. Telephone STAGG 1597.

DEL KO REIKIA APSIDRAUSTI?

Vajus, Vajus — Susivienymo Vajus! Tas obalsis dabar visur skleidžiamas, visiems ant lūpų.

Kad tai nebūtų tik tuščias šūkavimas, turime įsigilinti, kam tas Vajus daromas, kokią naudą teikia L. R. K. Susivienymas?

Šiais laikais labiau, negu kuomet, žmogus tur apsidraust sveikata ir gyvybę. Kuomet tūkstančiai žmonių kiekvieną dieną apleidžia šį pasaulį, tai tik apakėliai gali nepaisyti savo ir kitų likimo.

Zmonės, kurie blaivai žiūri į gyvenimą, į tas aplinkybes, į nūdienos judėjimą, tie pirmiausia prievole laiko apsidrausti sveikata ir gyvybę, kad išliktų nelaimėi nepasidaryti sunkenybe savo šeimynai, giminėms, visuomenei ir valstybei, kad nereiktų atkišus ranką laukti iš kitų pasigalėjimo ir paramos.

Apsisivietę ir susipratę amerikoniai visi apsidraudžia save ir savo šeimynas. Kiekvieno susipratusio lietuviu prievole priklausyt prie Katalikų Susivienymo ir aiškint jo naudą kitiems savo broliams lietuviams ir partart prisirašyti. Laikas ir pas mus subręsti "šimto nuosimčių" šeimynoms, kurių visi nariai — nuo vyriausio iki jauniausio — būtų fraternalės organizacijos nariais.

Tik įsižiūrėkime, kas dedas aplink mus ir tarpe mūsų. Statistika rodo, kad peraitais metais mūsų šalyje del visokių nelaimingų atsitikimų žuvo 90 tūkstančių žmonių, kurių tarpe daugiausia jaunų, sveikų darbo žmonių. Be to, du milijonu penkiasdešimt tūkstančių žmonių buvo lengviau ar sunkiau sužeisti. Iš jų nemažas nuosimtis paliko amžinai ligoniais ir invalidais. Jais turi rūpintis kiti.

Ketvirta dalis aukų kritusių del nelaimingų įvykių tenka vaikams neperėjusiems penkiolikos metų amžiaus.

Kiekvieną dieną peraitais metais žuvusių skaičius siekia 246 asmenų, o 7,000 lengviau ar sunkiau sužeistų. Prieš žmogaus sveikatą ir gyvybę šiandien kėsina si gatvė, kurios judėjimas diena iš dienos eina didyn. Automobiliuose ir po automobiliais liejasi kraujas, žūsta sveikata ir gėsta gyvybės. Gatvekariai, traukiniai irgi neatšilikia nuo didinimo aukų.

Tą patį galima pasakyt apie dirbtuvę, kur pilna įvairių įvairiausių nelaimių. Vieni iš ten gryšta be rankų, be kojų, kitiems mašinos ar gaza bei liepsnos atima gyvybę. O kiek požemiuose — kasyklose — žūsta mūsų siskūri ir ne mūsų siskūri?

Visi atmenam, kaip pasaulinio karo metu vyriausybė garsiai skelbdavo karo laukuose žuvusių ir sužeistų skaičių. Visuomenė skaitydavo ir negalėdavo atsisiebtė karo baisioms pasekmėms. O kad šiandien dvidešimt kartų daugiau žūsta ir lieka sužeistais ne karo laukuose, ne tranšėjose, tai ramu, tylu, tarsi nieko ypatingo, nieko baisaus. Pripratome prie to ir visai nesistebim.

Noras kuo graičiau pralobti, prisizert kuo daugiausia dolerių, atėmė atsargumo ir pasigalėjimo jausmus. Laikė didžiausių epidemijų nekrisdavo tiek aukų, kiek šiandien krinta ant lygaus kelio, dirbtuvėje, kasyklose. Epidemijoms užkirsti kelią išrasta atitinkamos gyduolės, o nuo sužeidimų ir žudynių nelaimės priemonės nesuranda. Šiandien prisieina dairytis į visas puses, kad dolerio godišius tau neatimtų sveikatos ir gyvybės.

Anksčiau pasakytą, kad be laiko žuvusių ketvirtą dalį sudaro vaikai. Kiekviena motina ir tėvas žino, kiek vargo reik padėt išauginimui, išnešiojimui ir išmaitinimui sūnaus ar dukčės.

Del to susipraskite, kol nevelu. Katalikų Susivienyme apsidrausite patys ir apdrausite savo vaikus.

MAIRONIS SULAUKE 65 METŲ SUKAKTUVIŲ.

Š. m. spalio 21 dieną suėjo 65 metai amžiaus garsiam Lietuvos dainiui, tautos žadintojui ir kėlėjui, "Jaunosios Lietuvos" autoriui prelatui prof. Jonui Mačiuliu-Maironiu.

Maironis gimė 1862 m. spalio 21 d. Pasandvario dvare, Betygalos parapijoje. Pradžios mokslą ėjo Raseiniuose, aukštesnįjį — Kauno gimnazijoje. Metus išbuvo Kievo universitete, įstojo Kauno Kunigų Seminarijon, kurią baigė 1888 m. Po to išėjo Petrapilio kunigų Akademijoje. Kunigų įvestas 1891 metais, 1892 metais Maironis pradeda pedagoginį darbą Petrogrado Kun. Akademijoje, o vėliau lieka Kauno Kunigų seminari-

APŽVALGA.

"DISCIPLINUOJA".

"Vilny" randam S. L. A. (tautinio susivienymo) Pildomosios tarybos "įsakymą" paliečiantį to susimo 36 kp. narius, chicagiečius.

Rezoliucija taip skamba:

"Kadangi sekanti nariai: Jonas Yuknis, Aleksandras Lietuvninkas, Vincas Briedis, Dr. Andrius Graičūnas, Jonas Kondroška, Stasys Deikus, Pranas V. Zalpis, Vincas Andriulis, Jonas Buragas, ir Mikas Žaldokas savo valia ir noru atsaisakė išpildyti Pildomosios Tarybos įsakymą, tuo būdu visiškai paniekdami Amerikoje konstituciją, ir toliau ypatingai, savo valia atsaisakė išpildyti Pildomosios Tarybos nutarimą ir patvarkymą, padarytus sulig konstitucijoje pažymėtų jos administratyvių ir teisminiųjų pareigų ir galios reikale perorganizavimo 36 kuopos, kad tuo būdu įvedus taiką, gerą tvarką ir padarius geriausia naudą Susivienymui ir..."

Ir tt. ir tt. Taigi "nusikalte", jei nenori būt išmestais, privalo štai ką daryti:

"Sulig aukščia pacituotos rezolucijos, Tamstai įsakau ateiti prie Susivienymo Prezidento Igalotinio (adv. Jurgelionio. Red.) lapkričio 7 d. 1927 m. 7:30 valandą vakare, Chicago Lietuvos Audiotorijos salėje, 3133 So. Halsted St., Chicago, Ill., ir parodyti priežastis delko Tamsta neprivaliai būti išbrauktas iš Susivienymo ar kitap nubaustas už nepaklusumą ir atsaisakymą išpildyti Pildomosios Tarybos nutarimą ir patvarkymą ir už kitus Tamstos kenksmingus darbus Susivienymo gerovei."

Baudžiamųjų sąrašas matome komunistinio dienraščio "Vilnis" redaktorių ir jų veikliausias bruzdelinikus. Baudžiamas Dr. A. L. Graičūnas minėtame kom. laikrašty "Vilny" išdėstęs savo nuopelnus tautiniam susivienymui atsisauki. Į narius už jį užsistoti.

"Disciplinavimas", matyt, sukels nemažą triukšmą ir vaidų S. L. A. jos profesorium, kur ir dabar darbuojas kaipo viršininkas, o taip pat profesoriauja Kauno universitete. Maironis iki šiol ir da, tur būt, ilgai bus laikomas didžiausiu lietuvių tautos dainiui. Jo dainas visa gyva Lietuva dainavo spaudos draudimo metu ir čia ji rado gyvybės ir stiprybės šaltinį. Maironio dainos skamba po Lietuvą ir dabar.

Maironis žadintojas-pranašas. Kai visur po Lietuvą da buvo tamsu, nyku, svetimų prisilėgta, jis pranašavo: "Aplinkui jau žydi visur atgimimas; Ispančiuotos tautos gyvena plačiai; Ir Lietuvai lemtas ne kitas likimas Ir Lietuvai austa laisvės rytmeliai. Prikelkim darbais Gedimino tėvynę! Priminkime Vytauto Didžio ribas! Prizadinkim kalbą, ką proseniai gyne. Ir vardą, kurs vietą Europoj atras".

I tautos darbą Maironis taip skatina: "Gražu už tėvynę pavargti, kentėti; Palaimintas darbas šalies prigimtos; Laimingas, kurs, pradėdant aukrai tekėti, Su broliais į darbą, kaip milžinas, stosi!"

Maironies stambesni kūriniai yra šie: "Jaunoji Lietuva" (1907 m. perdirbta iš "Tarp skausmų ir garbės"), "Kur išganymas", "Raseinų Magdė", "Mūsų Vargai" ir lenkiškai lietuvių dvasioj parašyta "Z nad Biruty, przez Halinę".

Plačiausia žinomas ir dainuojamos Maironies patriotinės eilės ir dainos: "Vilnius", "Trakų pilis", "Lietuva brangi", "Lietuvos dainos", "Miškas ir Lietuva", "Jaunimo giesmė", "Eina garsas nuo rubežaus", "Milžinių kapai", "Kur bėga šuopė", "Užmigo žemė" ir gausybės kitų. Jos kupinos tėvynės meilės, ikvėpimo, poezijos.

Aukščiausias te suteikia aukštadvasiam poetai da ilgo amžiaus, sveikatos ir ikvėpimo!

KARIUOMENĖ TAUTOS GYNEJA ARBA JOS PODYTOJA.

Rimtai vedamas Lietuvos karių organas "Karys" rariuosi, chicagiečius.

"Kario" redakcija gaudama daug raštų apie paleistuvybę, nutarė viešai tą dalyką panaigrinėti.

Putinėlis rašo: "stovi kareivių ir ant šaligatvio veda deurbas su tomis "moteriškiemis", gi jo draugas, tuo metu nuėjęs į antrą gatvės pusę, juokiasi iš tos scenos". Eilinis Augalas rašo: "gerb. redaktoriau, del Dievo meilės, parašyk ką nors apie paleistuves, nes jos daug mūsų skaičių kareivių-dobilėlių įprazūti nuveda."

Puskarininkis Beržinis: "Lai būna praktiška toji valanda, kada aš pažinau paleistuvę". Toliau "Karys" išaiškines paleistuvystės istoriją paduoda tokių faktų:

"1891 m. nuo paleistuvių užsikrečia venerinėmis ligomis: Vokietijoje — 81,1%, Prancūzijoje — 78%, Petrapily — 75%. Nuo registracijos paleistuvės laisvos tik Amerikoje, kur paleistuves verčia užsimti darbu, ir Sovietų Rusijoje, kur prostitucija pasiekė aukščiausio laipsnio. Lietuvoj paleistuvių namai panaikinti, bet registracija paliko."

"Karo statistika parodė, kad didžiausias užsikrėtimo veneros ligomis skaičius puola tais mėnesiais, kada priimami tarnybnka naujokai. Toji pati statistika dar prieš didįjį karą štai ką rodė: iš 1000 kareivių veneros ligomis sirgo: prūsų — 47,9%, austrų — 54,7%, italų — 89,1%. Per did. karą labai paūkėjo aukštyn; gi dabartinis metu pavojus užsikrėsti yra didesnis, negu prieš did. karą, nes mūsų dorovė gerokai pasilėjo."

Pabaigoj "Karys" šaukia lietuvius karius būti tvirtos valios ir aukštos doros:

"Todel būk vyras, tvirtos valios ir nuėjęs ar tai į vakarelius, ar šaip kur kitur pasilinksiminti — neužmiršk, kad esi karys, kuris turi visur ir visada dorovingai elgtis ir nedėmėti savo mūdiere purvais. Ne tam tave tėvynė pašaukė, kad eidamas į kariuomenę sveikas, skaičius, raundonveidis iš jos sugrįžtum veneros lipų suėstas ir visiškai netikėtas gyvenimui. Tėvynė tave šaukia išmokti ją ginti, o ne sveikatą prarasti!"

GERA PROGA KILNIAM DUOSNUMUI.

Daug nukentėjo žemaičių kraštas nuo nuožmių kryžučių, daug karo audrų jis pakėlė, o per tai ir kultūroje atsiliko.

Ir krikščionybė žemaitijoje vėliau tapo įvesta. O ir dabar tas kraštas daugiau vargo turi, nes apsuptas vokiečių ir latvių protestonų, iš tenai maitinamas kontrabandinio spirito, jis yra didesniais doros ir tikėjimo nustoymo pavojuje.

Kaip ant nelaimės šioje didžiausiam pavojuje esančioje Lietuvos dalyje mažiausiai tėra kunigų. O juk žinoma, kad niekas tiek negali padaryti krašto kultūrinimui, kaip liaudies artimiausias vadas — kunigas. Juo skaitlingesnė ir geriau išmoksinta bus žemaičių kunigių, juo lengviau jie galės atsispirti visiems grėsiantiems pavojams.

Suprasdama tai Jo Ekscelencija Tėlių Vyskupas įsteigė Tėliuose kunigų seminariją, kurios išlaikymui dabartinė vyriausybė niekuo nepadaeda. Jos gyvavimas priklauso nuo tikinčiųjų duosnumo. Mokslas seminarijoje jau pradedo su geru jaunuolių būriu. Tik vargas, kad seminarija, kaip tenka girdėti, dar neturi knygyno, o juk žinoma, kad gausus knygynas yra svarbiausioji seminarijos mokymo priemonė.

Nelengvas yra dalykas šiais laikais už pinigų įsitaistyti gerą knygyną. Bet atsiminus, kad pas inteligentus randasi daugybė senai perskaitytų ir nebevertų knygų, kurios savininkui nebeturį jokios vertės, reikia turėti vilties, kad seminarijos biblioteka prisipildys knygomis, paaukotomis gerširdžių žmonių.

Ypatingai amerikiečiai galėtų mums padėti prisijusdami lietuvių ir kitomis kalbomis Amerikoje išleistąs knygas. Mokyklai svarbu turėti daugiau žemėlapių, atlasų, paveikslių, knygų iš gamtos mokslų, geografijos, geologijos, astronomijos. Tokių knygų lietuvių kalboje dar visai nėra, tuo tarpu gi anglų kalboje tokių knygų pas mūsų išievius be abejo nemažai vadalojasi spintų lentynose. Ar ne vertiau būtų jas duoti šviesos ištroškusiems jauniui?

Gera kataliko širdis be ilgų išvadžiojimų supras ir atjaus gyvą reikalą, ir todėl neabejodami pasitikime, kad Tėlių kunigų seminarijos knygynas neužilgo iškalbingai galės liudyti apie mūsų išievius be abejo nemažai vadalojasi spintų lentynose. Ar ne vertiau būtų jas duoti šviesos ištroškusiems jauniui?

TELSIŲ KUNIGŲ SEMINARIJOS ATIDARYMO IŠKILMĖS.

Lietuvos nepriklausomybei apsaugoti svarbu turėti tvirtą gerą apginkluotą kariuomenę, svarbu padaryti ekonomines ir politines sutartis su kitomis valstybėmis, bet už vis svarbiausia, kad dauguma piliečių liktų sveikų papročių ir dorovės.

Niekas negali užginčyti, kad krikščionybė yra suvaldinanti žmonių papročius ir pakėlusiu jų dorovę. Todel kiekvienas asmuo arba įstaiga, kuri neša žmonėms Kristaus evangelijos šviesą, Lietuvoje stiprina tautos ir valstybės pagrindus.

Pastaromis dienomis liko atidaryta kunigų seminarija Tėliuose. Šis įvykis yra svarbus ne tik katalikų Bažnyčiai, ne tik žemaitijai, bet ir visai Lietuvai. Todel tenka apie jį kiek plačiau pakalbėti.

Iš Liet. R. K. Federacijos Centro.

LAIKRASČIŲ SKAITYMO NAUDA.

Norint patirti tautos kultūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

Kuo tuo kultūringesnė, tuo daugiau skaito laikraščių ir knygų. Laikraštis arba knyga yra tai kaip ir kalbėtojas, kuris nuolatos kalba tūkstantinei miniai, gi jų skaitytojai, tai kaip tie jų klausytojai, klausantieji kalbėtojo.

Dar daugiau: laikraštis yra didelės minios vadas, nes kiekvienas laikraštis turi savo pasekėjų, kurie mėgsta tą laikraštį skaityti. Dori ir kultūringi žmonės, skaito doros pakraipos ir švairius spausdinius, gi įvairūs ištižėliai mėgsta ir skaito įvairius šlamštus. Neuždyką yra sakoma: "pasakyk kokius tu raštus skaitai, aš pasakysiu kuo tu esi!"

Rusai norėdami lietuvius surašinti ir juos tamsybėje palaikyti, buvo visiškai uždraudę spausdinti ir platinti lietuviškus raštus, nes jie gerai žinojo, kad kuo daugiau lietuvių knygų ir laikraščių skaitys, tuo jie daugiau apsisivies, tuo labiau priešinsis rusinimui. Toji rusų draudimo skaityti knygų ir laikraščių juodoji žymė pas daugelį lietuvių pasiliko jiems ir Amerikon atvykus. Dar daugelis, nors laisvoje Amerikoje būdami, save rusais laiko (būševikais), kiti "gi laikosi rusų draumės ir laikraščių nei knygų neskaito."

Žmogui kultūringame krašte, tarp aukštai kultūringų žmonių ir neskaityti laikraščių nei knygų, tai visai pat, kaip matančiam žmogui dienos laiku užsimukti nuo saulės šviesos ir sakyti, kad dienos šviesa nereikalinga. Juk tai būtų didžiausias neišmanymas sakyti, kad tie žmonės, kurie rašo knygas, laikraščius, tie kurie tuos raštus spausdina, kad tie visi žmonės dirba nereikalingą darbą, bet visgi yra žmonių, kurie savo elgesiu rodo, kad knygų ir laikraščių rašytojai ir jų spausdintojai dirba nereikalingą darbą, nes jie nei knygų nei laikraščių neskaityto ir mano, kad jie jiems nereikalingi.

Gyvenant 20 amžiaus visokių išradimų ir mechaninių gaminių, kuriuos atremontavus galima talpinti nemažą gyventojų skaičių. Tėlių Katalikų kanauninkui kun. Dobužinskui Jo Ekscelencija pavėdė rūmų remonto darbą ir dėka kanauninko energijai bei samanumui pirmomis spalio dienomis rūmuose galima buvo gyventi.

Seminarijos atidarymo akta norėta pažymėti kiek galint iškilmingiau. 2 spalio mėn. dieną, suvažiavus visiems klierikams, kurių prisirinko nelauktas skaičius, net 41, 7 val. vakare Jo Ekscelencija Tėlių Vyskupas, apsirėdęs vyskupiškais rūbais, katedroje, galyvaunant daugybę žmonių galingai prabilo į juos iš savo sosto, kad seminarijos darbas jau pradėdamas, Pradedamas "Veni Creator". Jo Ekscelencija palaimina šventaisiais Sakramentu, duoda Ganytojišką palaiminimą ir klierikai pradeda vienos dienos kolekcijas.

škų pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

škie pagerinimų galdynėje, kada telegramais, bevielio radio iš vieno krašto pasautūrinį stovį, reikalinga sužinoti, kiek toji tauta skaito laikraščių.

Savo kalboje Jo Ekselencija į visą žmonių, net ir netikinčių pabrėžė tą teigiamą įtaką, kurią yra padariusi krikščionybė į visą žmonių, net ir netikinčių žmones. Pastebėjo klierikams, kad jie eš pirmieji auklėtiniai ir todėl ne tik nuo seminarijos vadovybės, bet ir nuo jų priklauso tolimesnė seminarijos dvasia. Ragino rekolokacijų metu sutelkti savo sielą, kad pažinti savo pašaukimą ir kunigijai luomą, kad galima būtų uoliai ruošti apaštalinio darbu.

Toliau J. E. Vyskupas laiko neluovimą auką, prašydamas dangaus ramos, kad ji gaivintų rytą ir vakarą kilnius jaunuolių pasiryžimus. Dalina jiems dangaus maną šv. Komuniją. Vėl įspūdingas reginys. Dangaus ir žemės Viešpats Jėzus Kristus ateina į gražiai papuoštus jaunuolių širdis. Kristaus kariūnų žadas Vyskupas duoda savo kariūnams ne ginklą ir rankas, bet Viešpatį Jėzų, kad jis udegtų karštą meilės ugnį jų širdyse, o su jos pagalba jie nugales pasaulį.

Vyskupas dar kartą laimėna jaunuolių ir prakalba į juos, ragindamas atsiskyrus nuo pasaulio trukmą išlavinti protą, įkaltinti Kristaus meilėje širdis, kad išėjė iš seminarijos ir likę šventais kunigais gražintų žemaitijai šventąjį vardą. Paibaigoje pastebi, kad darbas pradėtas 4 spalį, tai yra šv. Pranciškaus Asyžiečio dienoje. Štebėtinas sutapimas, sako Ekselencija, beveik prieš šimtą metų šiuose rūmuose gyveno šv. Pranciškaus vienuoliai, kurie pašventė žemaitiją, šiandien po šimto metų, šv. Pranciškaus, to tikro Kristaus evangelijos vykintojo, dienoje pradėdame darbą. Jį todėl skirių ypatingu seminarijos globėju. Palaiminti, pastiprinti J. E. Vyskupo jautieji Kristaus kariūnai, pilni gražių pasiryžimų ir energijos, skirstosi prie paskirtų darbų. Maža, bet reikšminga smulkmena. Seminarijos koridoriuose užsiliko šv. Pranciškaus vienuolių vartotas skambutis dabar vėl ragina kasdien jaunus žemaitijos apaštalus prie darbo, primindamas jiems šv. Pranciškaus dvasią.

Seminarijos rektoriumi paskirtas Jo šventenybės šv. Tėvų ir Tėlių Kapitulos prelatas kun. V. Borisevičius, kuris taip labai buvo jaunimo mylimas beprefektuojant Jam Mariampolėje ir beprofesoruodant Vilkaviškio Kunigų Seminarijoje. Reikia manyti, kad ir žemaitijos jaunimas supras Jo Magnificencijos malonų būdą ir tikrai tėviškę širdį.

Profesoriai paskirti Tėlių Kapitulos kananinkas kun. A. Daktaras Galdikas, kun. J. Juodaitis, pasižymėjęs Tėlių choro vedėjas kun. T. Budraitis, mokytojai: J. Mačernis ir Feliksas Kudirka. Žemaitijos kunigai ir tikinčioji liaudis seminarijai reikšia pritarimo, giūncia ne mažas aukas ir reikšia tikėtis, kad ateityje seminarija liks tikru žemaitijos dvasinės kultūros židiniu.

LAIKAS PAAIŠKINTI.

Kai pereitų metų gruodžio mėn. 17 d. įvyko Lietuvos vyriausybės pakeitimo perverimas, tai Amerikos lietuviai, išskyrus mažą dalelę, tuo įvykiu nusidžiaugė ir be jokių rezervacijų iš įvairių kolonijų slantė savo sveikinimus naujai vyriausybei, kurios priešką pasirodė p. Smetona su p. Voldemaru.

Amerikiečiai sveikino naują Lietuvos vyriausybę, pasitikėdami, kad tautininkų spalvos valdžia mokės kraštą valdyti geriau, negu kad valdė socialistinių kombinacijų valdžia; kad nauja vyriausybė sugebės sutelkti tautines krašto pajėgas bendram valstybės darbui; kad atstatais krašte pakrikusią tvarką ir kad iškels pačios vyriausybės autoritetą reikiamam valstybės aukštumon.

Bet dabar paaiškėjo, kad Amerikos lietuviai tapo suvilti.

Siuo laiku tautininkai-pažangiečiai jaučiasi nepaprastos žmogės ir nepaprastų gabumų žmonės, kurie nereikalauja jokios kooperacijos kitų partijų žmonių. Tie ponai jau ant tiek savo krūtines išpūtė, kad greta jų jau nėra vietos nei tikriesiems Lietuvos patriotams, pasižymėjusiems darbu ir sugabumu valstybės kūrėjams, kaip krikščionių demokratų ir tautininkų sąjungos veikėjams. Reikia, visą krašto valdymo atsakomybę paėmė į savo rankas "kelių žmonių" partija, kuri dabar valdo negarbingą priemonę.

Tokie pažangiečių valdymo metodai aiškiai demonstruoja jų nenką valstybinę išmintį, iš kurios tikėtis Lietuvai šviesios ateities negalima.

Griniaus-Slezevičiaus socialistinių grupių vyriausybė taipgi bandė pasižymėti valstybiniais gabumais nepaprastos demokratijos dėsniais, kurie reikšėsi ypatingos laisvės skelbimu — paliosavimu iš kairėjimo viltakų-plėšikų ir įvairios rūšies priešvalstybinių gaidalų, kuriems rūpėjo darbas Lietuvos tenaudai. Ir tą naujos "mados" laisvė ant tiek išsimaigino, kad patriotams žmonėms pasidarė ne tik nejuokiam savam krašte, bet ir visiškai ankšta. Socialistinė išmintis ne nepajuto, kai valstybę privedė prie pražūties luobės, kurią patys vadai pamatė — be kovos, be kraujo uždavė valdymo sostą kitiems. Tai da laimė, kad iš jų to sosto pareikalavo savos tautos žmonės, o ne lenkai ar bolševikai.

Bet toji laimė jau krypstaujon nelaimėn. Kraštas išgelbėtas iš vienos pelkės — jau vėl vedamas į kitą.

Smetoninė vyriausybė pastatė Lietuvą išgelbėjusias partijas (krikščionių, demokratų ir tautininkų sąjungos) ir jų vadus vienon eilėn su socialistiniam partijom, kurios Petrogrado Seime balsavo prieš Lietuvos Nepriklausomybę ir kurios gavusios valdžią aiškiai kraštą vedė audonos Rusijos arba žiaurios Lenkijos glėbin. Juk toksai dabartinis viešpatij elgesys reikšia skaudžią ironiją ir nepakenčiamą įžeidimą didumos piliečių, tiek daug dirbusių ir kovojusių už Lietuvos laisvę.

Pažangiečiai tokiu savo pasiūlymu — spiauja veidan ir žemia Amerikos lietuviams, kurie šimtus tūkstančių dolerių udejo Lietuvos nepriklausomybę sukuran; kurie visu uolu nu kėlė Lietuvos varda kitaučių akys; kurių pasidarbimū gauta iš Amerikos vyriausybės Lietuvai pripažinimas be jokių sąlygų. Juk toksai pažangiečių įvertinimas Amerikiečių patriotingumo ir žymių nuopelių, užmaša Amerikos lietuvių, pražiusius Lietuvos meilės jaunus ir užrakina kišenius tolimiesiems Lietuvos reikalų parnau. O Lietuvos priešai to tik r laukia; jie jau džiaugiasi iš labartinių Lietuvos valdovų tokių "gudravimų" ir pradeda naudotis namatytomis progoms.

Užtaigi jau laikas Amerikos lietuvjams paaiškinti p. Smetonos vyriausybės šios motyvus, kuriais amerikiečiai ją sveikino perverimui. Laikas padėkoti dabartinei vyriausybei už paiekinimą amerikiečių pasitikėjimo ir įžeidimą jų ir jų brolių tėvynėje patriotinių jausmų nepakenčiamu varžymu.

Po perverimui mes sveikiname naują vyriausybę džiaugdamiesi, kad ji išves kraštą iš gresiančių pavojų, sustiprins tautinę-patriotinę sąmonę; kad su telks patriotines partijas bendram valstybės kūrimo ir stiprinimo darbui etc.

Gi dabar, pamatę pažangiečių darbo vaisius ir savo nusivylimą, turime atsaukti p. Smetonai išjstus sveikinimus ir išreikštą pasitikėjimą, nes jie tų sveikinimų nesuprato ir neįvertino reikiama prasme.

Amerikiečiai negali tylėti, matydami pažangiečių nerimtą ir Lietuvai pražūtingą vadovybę.

Mes dirbom ir dolerius dėjom ne tam, kad Lietuvoje galėtų kelti asmenys savo egoizmą demonstruoti, bet tam, kad mūsų broliai galėtų priderama laisvę kvėpuoti ir įsikurti tvirtus Lietuvos Respublikos rūmus visc krašto piliečių gerovei ir garbei.

J. P. M.

SAULĖ IR DIEVAS

Mūsų gyvenimo vaizdelis.

Buvo skaisti žilta pavasario dieneclė.

Vaikučiai gatvėse linksmai žaidė.

Visa gamta buvo sužadinta iš miego, nes jau lapai ir žolelė pradėjo žaliuoti visur.

Vienas vaikas iš tų visų vaikų ne taip žaidė, kaip kiti vaikai, bet lyg būtų pavargęs, atsiskyrė nuo savo draugų ir sau vienas atsisėdo ant laiptų prie namų, parėmė galvą rankom ir giliai mąstė bežiūrėdamas į saulę.

Vaiko tėvas geras žmogus mylėjo savo namą ir šeimyną bet tikėjimo dalykų nebuvo jė namuose.

Jis buvo "pasaulio" žmogus, netikėjo visai į Dievą nei į šv. Rašą, nedavė net ir vaikui jokio religijos mokslo. Vaikas eikdamas į viešą mokyklą mažai ką girdėjo apie Dievą.

Tą dieną, kuomet tėvas pamatė jo vaiką sėdint ir mąstant jis jau buvo skaitęs knyga, astronomo parašytą, apie pasaulio surėdymą. Priėjo prie vaiko ir paklausė:

— Na, ką, Juozuti, apie ką mąstai bežiūrėdamas taip į saulę? Gal jau pavargai?

— Nepavargau, tėti, — atsakė vaikas — tik taip pradėjau sau mąstyti apie saulę.

— O ką tu matai? — užklausė tėvas, — kad tave taip priverčia mąstyti?

— Nematau nieko, tik saulę bet mano mintis vis nori pamąstyti, kokiū būdu ji galėjo atsirasti? ir kodėl pavasario laike, kuomet ji pradeda šildyti gamta gauna naują energiją gyventi?

— Tokios mintys tai yra per daug gilios del tavęs — atsakė tėvas nustebeš, kad vaikas jam tokį atsakymą davė. — Tau reikėtų da eiti žaisti su savo draugais, o ne sukli galvą mąstant apie tokius dalykus.

— Bet, tėti, vienok nuosta bu — atsakė vaikas, — kad sau iš būdama taip toli nuo mūsų pasaulio, bet vis duoda žinių ir gyvybę mūsų žemei. Ir nuostabu, iš kur ji atsirado.

Tėvas jau suprato, kad turė išaiškinti daug dalykų, pradėjo mąstyti, ką jis skaitė toje astronomo knygoje.

— Žinai, — jis pradėjo, — kuomet buvo tik tamsybė, ir til gabalai ugnies skrajojo per dangaus platybes, vienas iš daugybės ugnies gabalų smarkiai trūko ir tos daly, kur atsiskyrė nuo didžiumos, sukosi labai smarkiai ir vis šjo tolyn ir tolyn nuo to pirmesnio gabalo ugnies, kur dabar yra saulė.

Vienas tų mažesnių gabalų — tai

yra mūsų pasaulis, kitas — tai mėnulis, ir kiti tai yra planetos kaip Venusa, Marsas, Neptunas ir kiti. Mūsų pasaulis besisukdamas pradėjo aušti ir lėčiau sukstis ir vis tolinosi nuo saulės. Kuomet jau ataušo ir pradėjo rasti akmuo žemė ir tas karštas garas, kur kilo aukštyn nuo žemės, pavirto į lietu ir iš to smarkaus lietaus pasidarė upės ir ežerai ir visokių tvenkinių (prūdų). Taip su laiku mūsų žemėje pradėjo veistis visoki gyviai ir augalai. Taip šjo ir šjo, per daugybės šimtmečių vis tobulinosi iki nūdienos žmogaus išpašio.

— Bet, tėti, — jeigu saulė mums duoda gyvybę, tai turi būt kokis nors dalykas, kuris luoda saulę galybę duoti mums tą gyvybę?

Tėvas suprato, kad vaikas turėjo mintį apie Dievą, ir klausė jo:

— O ką tu žinai apie tą didesnę galybę.

— Aš nežinau daug apie tą galybę — atsakė sūnus, — nes nane niekas apie tai nemokino. Kiek man teko girdėti ir skaityti, ta galybė tai yra Dievas.

Tėvui pasidarė nesmagu ir vaikui negalėjo nieko atsakyti. Vaikas užsimastė toliau kalbėjo:

— Aš skaičiau apie tą Dievą ir kaip jis surėdė šį pasaulį. Man Jo surėdymas daug geriau patinka, negu jūsų išaiškinimas jeigu taip ir būtų, kaip jūs sateit, vistiek buvo Dievo valia, kad ta ugnis atsirado.

Aš nesuprantu, tėti, kodėl jūs man niekuomet nepasakojot apie Dievą.

Tėvui karšta pasidarė, kad jo vaikas galėjo jam tokį pamoką pasakyti. Kad ir būt norėjęs jam atsakyti, jis nebūt galėjęs.

— Aš labai norėčiau apie Dievą daugiau sužinoti ir labai norėčiau lankyti parapijos mokyklą, kaip mano draugai doro. — tęsė Juozukas.

— Gerai, vaikeli, galėsi lankyti, kur nori ir Dievas tau visuomet te padeda.

Ir įvyko, kad to vaiko tėvas ir motina tapo geri katalikai, nes per sūnais mąstymą sugrįžo prie katalikybės, nuo kurios tenai buvo atitraukę. Pristatė prie LREKA. Jie matė, kad iš tų milžinų organizacijų gali istot tik geri katalikai, kurie remia bažnyčios įstatus.

Jų sūnus pradėjo mokytis į kunigus, jie dabar pilni džiaugsmo.

Yra daug katalikų, kurie da nepriklauso prie LREKA, ir jeltų jie myli savo tikėjimą ir lietuvišką kalbą, laikas prisiraityti. Vajus jau einą. Istojimas lykai. Gera progą visiems prisiraityti į tą Organizaciją, kur ne tik apdaužia sveikatą ir oomirtines moka, bet palaike mūsų šventą tikėjimą ir tautišką kalbą.

Pijus Janušaitis.

Joninių Papartis.

PRIE JOROS.

Mėla drauguže,
Duoki rankužę.
Plaukaim į jures
Tiesine būres.
Bangos kvatos
Laivą kilnos.
Laivas mūs neria,
Deimantus geria —
Mėlyno tolio
Sypsančio brolio;
Plauksim toliau,
Plauksim greičiau.
Plauksim, nuplauksim
Vakaro lauksim:
Naktelė ateis
Tamsuom keliais,
Žvaigždės tekės,
Laivą lydės.
Laivą bučiuoja
Laivas nūniuoja
Kaip linksma gražu,
Su tavim smagu:
Plauksim greičiau,
Jūron toliau.
Mėla drauguže,
Juki irklučę,
Plauksim į kalį —
Gintaro kalį.
Laimė tai bus
Pas broliukus...
Smalnininkai, 1920 — IV—12 d.

NAUDINGAS PATARNAVIMAS

Už kiekvieną praleistą dolerį
perki daugiau vertės.

Varis ir Jūsų Tarnystė

Brooklyn Edison Kompanija, kad aprūpinti savo daugiau 700,000 rėmėjų įstatė sistemą iš vario vielų sveriančią daugiau 325 milijonus svarų.

Tokią kiekybę vielos padaryti moderniškai dirbtuvei, išimtinai dirbančiai mūsų kompanijai, užimtų daugiau šėių mėnesių laiko pagaminimui 100,000,000 pėdų vario arterijų, kas sudaro šią sistemą.

Daugiau, negu paprastas varis — šios arterijos — kuomet Brooklyn Edison milžiniškas veikimas reikalauja daugiau, negu 9,000 darbininkų, kurių visa mintis yra jums tarnauti — pasidarė būtinu ir gyvu ratuku mūsų tarnystės grandinėje.

Brooklyn Edison Company

W. B. ...
Prezidentas

Poezija ir Beletristika.

Petras Vaičiūnas.

LIODNA ILGU SENAM VILNIUJ...

Skuba plaukia debesėlis
Vilniaus bokštus palytėjęs...
— Liūdna ilgu senam Vilniuj,
Kol ten švilpo svečių vėjas...
Rudens saulės veidas temsta
Užu Vilniaus rausvų sienų...
— Liūdna šalta senam Vilniuj
Nuo svečių šnairių blakstienų...
Krenta byra Nėrin lapai
Rudens vėjo pakramtyti...
— Liūdna gaudu senam Vilniuj,
Kad ten Vyčio nematyti...
Auga stiepias Pilies Kalnas
Pro baltų erelių būrį...
— Liūdna skaudu senam Vilniuj,
Kad ten broliš brolį dūri...
Gaudžia rauda Vilniaus kanklės
Mūsų dvasios palytėtos...
— Liūdna pikta senam Vilniuj,
Kad nėr laimės ten žadėtos...
Slanko paneriu vaiduokliai —
Mūsų milžinai ten žuvę...
— Liūdna baugu senam Vilniuj...
Vai, skubėk tenai lietuvi!...
1927. IX. 30.

"M. R."

Apdainuoja jos senovę:
Kaip lietuviai aukas krovę
Kaip nekaltos vaidelytės,
Buv amžinai mergytės.

Mūsų dainos — tautos lapas —
Glūdi atminimų kapas;
Ta tauta visad galinga,
Kurioje daina nedingo.

Dainoj praeitis vjen šneka,
Dainoj tautos amžiai seka.
Daina — garsas į šventovę —
Gyvį žodžiai į senovę...

Mūsų dainos varge kėlės,
Spaudžia širdį ašarėlės.
Mūsų dainos varge teka,
Vakarais, rytais tik šneka.

Augo, brendo bazužėlė,
Kur tėveliai mūsų gyveno;
Laikas šjo, tėvai seno,
Žūsta dainos jaunumėly.

Mūsų dainos — paguodėlė,
Be dainelių — našlaitėliai;
Mirė tėvas, motinėle,
Mums dainelės užvadėlės.

Be dainelių nebėr vietos;
Mūsų dainos — bočių lietos,
Verkia Lietuva tėvynė,
Bočių dainas kad pamynė!

Išgama, sunau, dukrele,
Užmiršai tėvų dainelę —
Svėtinųjų tau meilesnė,
Dainuot šlandie tau gražesnė!..

Joninių Papartis.

MOSŲ DAINOS.

Mūsų dainos — ašarėlės,
Gimė, augo bazužėlė;
Klonyje, kur girios šlama,
Kur didvyriai mūsų gema,
Mūsų dainos — vargas vienas,
Apdainuoja bočių dienas;
Kaip kariavo del tėvynės,
Kur jie šjo, kur jie gynė:
Apdainuoja jos Prusiją,
Dar kankinamą Vilgiją;
Apdainuoja jos rūtėlę,
Pabalnotąjį žirgelį.
Apdainuoja visą kraštą,
Kaip miškėliai mūsų mažta;
Kaip jau džiūsta ešerėliai,
Kaip kankina priešai vėliai.

Joninių Papartis.

R-U-D-E-N-I-.

Supasi, draikos medžiai supuokliai,
Nerimo audžia grandį naktinį —
Slenka išklydę kalno svyrnuokliai,
Dauzo laukuose šaltį išginę.
Tekinas, skuba alkanas vėjas,
Veiasi pirkėjon drebančių žmogų;
Mėtas prie krosnio būti užėjus
Čia šilta, smagu, gera patogu.
Rudenio rytas špysoi, juokias,
Skraido patamsiais, nardo šėšėliais;
Skrenda į dieną, naktįje tuokias —
Nerimo audžia pasaką vėliai...
Aleksotas — Linksmakalnis.

NAUJI RASTAI.
(Atsiųstų paminėti).

"ŽIDINYS", literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškosios gyvenimo mėnesinis žurnalas N. 9-tas, 1927 m. rugšėjo mėn. Kaunas.

"VANAGO PLUNKSNA", šlono kompozitoriaus menininko A. Vanagaičio eilių-dainelių ir juokų rinkinys. Išleido J. J. Barchunas.

"ZVAIGZDĖ", bertaminis žurnalas, leidžiamas A. Mikulskio Co. B-vės iš Philadelphia. Spalų mėn. 1927 m. Nr. 4. vol. 2

Aforizmai.

Filta šiame pasaulyje ne tuč tučias duoda vaisius, bet, kaip žemė, pamai ir savo laiku. Ir valdai tie — bausis.

(Manu įstatymai).

Žaidza padaryta šūviu, dar esat išgydoma, bet žaidza, padaryta liežuviu, niekadoms neišgyja.

(Pereų patarai).

WATERBURY, CONN. — 91 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, šv. Juozapo par. mokyklos kambary 1 val po pietų. Visi nariai atsitikite.

GILBERTON, PA. — 96 kuopos susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, šv. Juozapo par. mokyklos kambary 1 val po pietų. Visi nariai atsitikite.

NEW BRITAIN, CONN. 100 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, tuoj po sumos šv. Andriejaus par. salėje kampe Stanley ir Church Str.

NANTICOKE, PA. — 114 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 1:30 val. po pietų bažnytėj salėj.

S. O. OMAHA, NEB. — 128 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 2 val. po pietų, šv. Antano par. mokyklos salėj.

ROCKFORD, ILL. — 137 kuop. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 1 val. po pietų. Montague House, So. Main Str. Teiktės visi nariai susirinkti.

CARBONDALE, PA. — 140 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 2 val. po pietų pas Ramanauką.

WESTVILLE, ILL. — 151 kuop. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 1 c. salėje.

LEE PARK, Wilkes Barre, Pa. — 153 kp. susirinkimas bus lapkr. 13 d., 2 val. po pietų. Franko svetainėje.

AURORA, ILL. — 154 kuopos susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 1 val. po pietų, bažnytinėj salėj.

CHICAGO, ILL. — 163 kuop. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, šv. Kazimiero Vienosyno kapellaijoj, 2634 W. Marquette Rd., lygiai antrą valandą po piet.

NIAGARA FALLS, N. Y. 170 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, šv. Jurgio parapijos salėje po bažnyčia, 2 val. po pietų.

DETROIT, MICH. — 171 kuop. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, šv. Jurgio par. salėje nuo 12:30 val. po pietų.

CASTLE SHANNON, PA. 172 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, pirmą val. po piet., paprastoj vietoj.

ALLIANCE, OHIO. — 180 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, pas A. Žilinką, 1239 E. South St.

Dickson City, Pa. — 225 kuopos susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 2 val. po pietų Vinco Giržiuono salėje, 298 Boulevard Ave., Throop, Pa.

NASHUA, N. H. — 228 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, bažnytinėj salėj po pamaldų.

AMSTERDAM, N. Y. — 243 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, bažnytinėje salėje tuojau po pamaldų.

MOUNDSVILLE, W. VA. 249 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 2 val. po pietų paprastoj vietoj. Vieni stalinai lygiu laiku ir atsitiktinai naujų narių.

PITTSBURGH, PA. — 254 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, Ant. Urbanavičiaus name, 8822 Hawley Str., Pittsburgh, Pa.

HARVEY, ILL. — 255 kuopos susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 3:30 val. po pietų po Nr. 15709 So. Halsted Str., Phoenix, Ill.

DETROIT, MICH. — 265 kuop. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, tuojau po sumos, šv. Antano par. salėj 25 ir x gatvių.

MILWAUKEE, WIS. — 289 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, po mišių bažnytinėj salėj.

KORN KREST, PA. — 292 kuop. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, 2 val. po pietų pas kuopos sekretorių, 47 High Str. Vieni nariai atsitinkit ir naujų atsitikt.

SPRINGFIELD, ILL. — 295 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, po sumos, bažnytinėje salėj. Malonė visi nariai susirinkti ir naujų narių atsitikt.

PHILADELPHIA, PA. — 301 kp. susirinkimas bus lapkričio 13 dieną, tuoj po pamaldų, šv. Andriejaus par. mokyklos kambary, 1128 Leona Str.

Geriau dešimt kaltųjų išteigti, kaip vieną nekaltą nuteistą.

Kotryna II.

Nuo pat pradžių iki amžių pabaigos melė viešpatauja tarp Dievo ir žmonių — ir kas išvytos tos melės žibėjimas, tas vertas bus išnykimo.

Zabir.

ZEMAIČIŲ SAULIŲ MANEVRAI.

Bus manevrai.

Atvykus į Telsių rinktinę naujam Vadui, vyr. leit. Raubai, Zemačių saulų sąmonėj stuktelėjo naujos energijos, naujos minties: bus manevrai.

Gerai, sakom, žinom, kas tie manevrai, esame po karklynus prisilandę vaikais bebūdami, nebijom, tebūnie. Čia, žinoma, manevrai, į rankas įduos šautuvą, ne botagą. Tegu, mokame ir su juo kaip apsieiti! Neišsigasime. Na ir buvo manevrai, kokiu da nebuvom buvę! Ir ko nepatyrėme ir ko neišvydome! O prisilakstėme, kaip šunes, zuikus begaidiodami... Tačiau daug išmokome ir taip sakant, pasimuštravojome, kad mokėtume nueiti į Vilnių.

Paskirtą dieną.

Lyja, dulksnoja, drėgna. Po nas Dievas, neina po saulius. Rodos, kad jie būtų kokie revoliucionieriai...

Nors dangus nežydi savo melsvomis gelmėmis ir skaisčiomis saulėmis, nors jis apsiniaukęs ir purvinas, kaip gatvė, žinoma, negrįsta ir prieš tvaną bežvyruota, bet saulius širdys dunks dunks plaka, kaip plaktuku į duonos kepalą muša...

Hm... Kaip tik sauliai pasijudins į manevrus, tuojau varva, kaip iš balos. Išdeklamuoja Telsių aptręšus inteligentus, piktai skyverčiuodamas, rankomis sklaidydams. — Sauliai blogo oro nežūri. Jie tvirtai, kaip apolai. — Atkerta pasiryžėlis manevrininkas ir, su panika permetęs aptręšusio inteligento išvaizdos orbitą, pamano, — tu bene būsi tik iš „prošę panų“ komandos. Telsiųose jų nemaža.

Na, ką čia ilgai lūkurios purvinos gatvės, eikime pažūrėti, kas dedasi Saulių klūbe. O dievulėliau, kas čia dedasi! Pilna jaunų vyrų, besistumdantių, besibarančių, belakančių, besokinjančių ir besukabančių... Iš užpakalio — didkos neverti. Nutrukė, nuplyšę, apsilėidę... Kad juos bala!

—Manevrai, sakau, bus, ne mėsšlavėžis! Reikia, gerbiamieji vėlybiau atrodyti! O jie susiraukia ir piktai subliurbteri: —Delto ir reikia atitinkamai apsirengti.

Tai ir apsirengti, gerbiamieji! Kitą dieną būsiu priiverstas atsitatyti! O jie kai pagaus juokits. Sako, aš nežinaš, kas yra manevrai. Žinoma, išieidžia, bet ką veiksi. Tokie korespondento pareiga. Viskas jam turi rūpėti, visko jis privalo klausiti, visur nosį kišti, tai nedvydai, kad kame ir nukentėti tenka.

Fronto linija.

Jau iš vakaro ponai vadai telkėsi korespondentui suteikti šiokių tokių žinių apie būsimus žygius.

Pone, Vade, gal būsi malonūs suteikti žinių kame įvyks manevrai eiga ir kokiomis kryptimis eis frontas?

—Manevrai įvyks Telsių apylinkėse: Lieplaukė — Krėpštai — Lauksodė — Dirksteliai. Nuo Telsių 10—15 km. atstume, vakarų linku.

Kaip yra paskirstytos 3-čios saulų Rinktinės pulko jėgos? — Paprastai, 8 būriai užima Krėpštų dvarą. Jie sudaro pėstininkų bataljoną, raitelių būrį, artilerijos būrį, ryšių ir sanitarijos komandas. Ju tikslas yra atremti priešą, puolantį iš rytų, t. y. nuo Lieplaukės ir Telsių.

Gurguolės.

Pulkas turėjo 11 gurguolių. Gurguolės paprastos, bet pakako. Ju pareigos visiems žinomos, — jos veža maistą ir viską, ką tik reikia. Abi grupės turėjo po pora sanitarijos gurguolių su baltomis raudonojo kryžiaus vėliavomis. Be to, manevruose dalyvavo du automobiliai.

Jaunuolės Zemaities.

Sauliams padėjo ir jaunuolės Zemaities. Be jų draugės, globos ir pagalbos manevrai būtų buvę ne manevrai! O jų bu-

vo nemažas būrelis! Koks neapsakomas malonumas ir džiaugsmas, kad mūsų jaunosios Zemaities yra ne kokios išdidusios panelės, bet mielos sesutės, mūsų idejas labai branginančios, mums darbuose padedančios! O jos parodė tikro sugebėjimo ir mokejimo ir tvaratyti mūsų žaidimus ir guosti pavargusius, ir paraginti kiek aptingusius, o svarbiausia, jos mums patiekė tokius pietus, kurių valgėme du syk daugiau kaip namie ir vis negalėjome atsivalgyti!

Yla ir maišas.

Tačiau labai liūdna pažymėti, kad mūsų mergelių tarpe randasi irgi šio to negero... Ne visos mūsų sesutės aktyvios ir rimtos. Tik dalį tokių teturim.

Kitos vėjus sėja, audras niauna...

—Nepadoru jaunoms mergaitėms su berniukais nakintis po miškus trunkytis. Išbarų sugryžusias saules likusias namie.

—O kas blogo? Šios nustebugios klausia:

— Taip jau nepritinka.

Labai keista, mergelės. Nesu-prantam jūsų. Ir daug nekalbėdami, pastebėjim, kad jūs apsilėidimo ir nerangumo pateisinimas, skaudžiai ir nekaltai įžeidžias seutes, yra visai nevykęs... Jos, per naktį šalustos, per dieną dirbusios, vakare suvaidino penkių veiksmų veikalą. Visi matėme jų nuovargį, pasiryžimą ir darbą, kuriuo parodė tikrą ir nekaltą tėvynės meilę... O jūs? Dėkui... kad pasipušušios atėjote į vakarėlį pasižiūrėti ir pašokt... Vieną žino žmonia, išmintis: ylos visada patičios, lenčia iš maišo. Verčiau tylėti. Bene tik visos Lietuvos saulės „tančiosi po miškus nakintis su berniukais“?

Zygiuojame.

Vakare po saulėlydžio į rinktinę atvyko „geltonųjų“ vadas ats. kap. Katasonovas. Čia buvome susirinkę nemažas moksleivių ir visuomenės saulų būrys.

Sauliai iširikiavo, pasiviečino ir pakilusiu ūpu išžygiavo į Lieplaukę. Na ir 9 km. kelio nuėjo per pusantros valandos! Mat, ką gali jaunystė ir geri norai! Čia juos sutiko Lieplaukės gyventojai, jau atvykę Plungiečiai, Alėdiškiai, Kalvariškiai ir vaivainas gerb. Lieplaukės klebonas kun. Strykas.

Keletą valandų pasitęsė geltonieji išžygiavę į Krėpštus. Nakties kelionė idomi savo netikėtumais... Narsuoliais teko miškuose paklysti, balų išbristi, pavargti... O čia — einama į ataką! Reikia apžiūrėti kiekvieną krūmelį, kiekvieną pačią ir šū... Keletą dvarukų teko tiesiog apstiauti, nes norėta užklypti pasilėidusius prieš „raudonuosius“. Nors pavargta, nors nesigalėta nei savęs nei žirgų, bet laimėta... To jaunuo-liams užteko, kaip užmokėčio už vargą ir trūšą.

Krėpštų ataka.

Sekundinio ryto, ankšti ankšti Krėpštų gynėjai kuo pastojaišis neišsprogino besikambindami, bežadindami savo vadovybę! O cuduanas daiktas tas telefonas! Krėpštų kalvėje atsitodė — šaukte šaukia — priešas matomas! Vadai skubėklė! Už puolę ankščiau, kaip manėme... Grėit iš Telsių išlekia pora automobilių. Bet gi — ar tu žmogus žmoniškai pavaziuos! Juk čia kalnas ant kalno, pakalnė ant pakalnės, skardis ant skardžio! Na, mašina ir mašina: ji nu—li ir kalnus ir daubas. Tik skubio manevrų vadai (pulk. Rusteika ir major. Kazitėnas-Kazitėnas) apžiūrėti pozicijas, kaip pasirodė priešas ir priedėjo spausti dešiniąjį sparną... Spaudė nejuokais! Nors vyrų atpaugė po 50—60 km. atrado jėgų atakuojant kelis, klim. bėgtebėgi ir taip gražiai užstiauti dešiniąjį Krėpštų apsaugos, sparną, kad gynėjai nieko nebišmanė ir sukonzentravo visas saulės jėgas, kad priešas neužimtu ir Laksodė... Įvyko smulkus susirinkimas, šautuvų trau-

kėjimas, granatų sprogdimo ir galybės, liko krūvos akmenų ir plytų, po kurias šikšnosparniai ir pelėdos veisiasi. Ir tiek. Išsigimė bajorų karta, sunyko jų gūstos. Laikas keičiasi ir visa keičia.

Lauksody.

Po trumpų vadovybės paaikškinimų manevrų klaidų ir trūkumų, visas pulkas, jau skubęs broliško draugiškumo ryšiais susirūsti, išžygiavo į Lauksodę. Čia turėjo įvykti pusryčiai, pamaldos ir paradas. Kelias — irgi skardžiais, kalnais ir daubomis! Iš tikrų jau kaip šveicarijoj. Tik įspūdi gadinio nemažas purvas ir pelkės. Lauksody mus patiko gyventojai prie savo namų linksmi smalsūs.

Bažnyčioje.

Po kavos pulkas nužygiavo į bažnyčią pamaldų, kurias laikė kur. Prialgausko, saulius kapellonas. Reikia pažymėti, kad sauliai vietiniams gyventojams padarė nepaprastai gerą įspūdį savo gražiu ir sutartinu giedojimu pamaldų metu ir šiaip tvarkingu elgesiu ir rimtumu...

Gamtos šypsena.

Jau iš vakarų dangus kiek nusilbavo pakilo laltas vėjas, debesingumas pradingo. Ryto prieš saulės užtekant, per patį puolimą oras buvo gražus. Iš po debesų pasipylė raudonos saulės tekejimo žaros, saulės spindulių blizgančių auksu išpuostas. Kalnuose dvelkė tyras oras. Daubos mėlynavo melsvai tankiame ruke, o tolimosios girinios, ryškiai savo spalvą išgrąžintos, priminė šveicariją.

Krėpštų dvaras.

Krėpštų dvaras stovi labai aukštoje, gretai keliuotoje vietoje. Net šviesiomis sunku įvažiuoti į dvaro centrą, kokius būdus jie ten vėžimus įveža saulės įsivažiuoti. Dvaro pastatai visai suirę sugriuvę, apieisti. Kadaiše po matyt, buvę gražūs ir didingi šandie krūva grūvėsių. Tokie liūdno galo sulaukus susirinkimas, šautuvų trau-

kėmbėjo griežtas, vyriškas ir grūduos vado balsas... Orkestas groja himną. Saulius veiduo pasiryžimas ir dvasios stiprybė. Žmonės imasi kepure. Moterys susijaudinusios.

Antras kalba major. Kazitėnas-Kazitėnis, L. S. S-gos kariuomenės viršininkas: „Gerbiamieji sauliai!“

— kalba ponas viršininkas. — Šandie parodėte, kad mokate valdyti ginklą ir kad sudarote rimtą ginkluotą pajėgą. Iš vien jūs tėvynę mylintys, atėjote su pasitikėjimu viltimi ir su pasiryžimu. Jūs mokėsit apginti šalį nuo visų priešų. Tam tikslui daug jūs padarėte. Bet dar laukia mus labai didelis darbas, kurį esame pradedę ir kurį turime vartę toliau. Reikia, kad kiekvienam Lietuvos kampelyje būtų saulius būrys. Tada tik tegalėsime pasiekti tikslą. Nesame tvirti, bet būsim! O kai pašauks mus kariuomenės vadas — žygiuosim į Vilnių! Taigi — už Valstybės galvą ir kariuomenės vadą Valiū! Gausis valio. Orkestras griežia maršą — Už saulius sąjungos Vadybė — valio! Vėl maršas. Vėl valio!

Dirkstelių ataka.

Pulkas išžygiavęs iš Lauksodės, pasiskirstė dviem dalim. Viena dalis nužygiavo ir įsitvirtino ketvirtame kilometre nuo Telsių ant kalno. Čia begalo gera pozicija ir ją paimti labai sunku. Antra dalis darė ataką, per kurią parodė nepaprastu narsumu ir ištvėrmės. Centrą atstovos tiesiog stebėjosi, kad gailis rasti tokių tvirtų ir ištvėrmingų vyrų. Net pastebėjo, kad šis mažai parengtas saulius grūzus manevras gali lygintis su geru, bet kurios gerai parengtos kariuomenės puolimu. Dirkstelių ataka nebuvo tokia didelė, kaip Krėpštų ataka, bet buvo labai svarbi kovos taktikos atvilgiu.

Ryšiai.

Lieplaukės pradžios mokyklų geltonieji pasistatė telefona. To-

kiu būdu turėjo ryšius su štabu, kurs buvo Telsių centralinėje, Krėpštų kalvėje raudonieji irgi turėjo pasistatę telefona. Ir jie turėjo ryšius su štabu — irgi Telsių centraline. Čia būtinai reikia pažymėti Telsių pašto viršininko p. Drąsutavičiaus susipratimas ir palankumas sauliams, nes jis mieliau su tiko leisti naudotis telefono laidais, kas sauliams turėjo didžios reikšmės. Jam širdingai dėkui.

Raiteliai.

Visą laiką tarp dalių susisiekimas buvo palaikomas raiteliais. Jie sudarė atskirus būrius ir gan puikiai manevravo.

Artilerija.

Artileriją improvizavo tam tikras artilerijos būrys, kuriam vadovavo vieną pusę ats. kap. Sasnauskas, kitą pusę ats. kar. Grudzinskas. Krėpštų atakoj ji buvo pačiame dvare ant aukščiausio kalno. Dirkstelių atakoj ji buvo ūkininko, Cirtauto laukuose ant ežero kranto drauge su pulko virtuve...

Sanitarija.

Dr. Mikulskis turėjo nemažą galingingų seselių būrį. Iš Plungės atvyko pp. Klovienė, E. Peškaitė, Kuzvaitė, Bagdonienė ir kt. Iš Telsių jų buvo daug ir visų pavardės sunku surašyti. Lauko ligoninė turėjo atitinkamą aptieką.

Pietūs.

Po Dirkstelių atakos, savo išvargusius kaulus atvilkomė pas ūkininką Cirtautą. Čia ūkie skyriaus viršininkas pp. Notaras F. Mitkevičius ir maisto tiekėjas D. Platakis pasitiko mus su linkamais veidais ir maloniomis šypsenomis.

Kalbos, sveikinimai ir padėka. Po pietų prasidėjo kalbos ir sveikinimai. Sveikinimo saulius p. Telsių apskr. Viršininkas, Kalbėjo pulk. Rusteika, ragino saulius būti draisių ir gerbi saulius varda ir valatybę. Kreipdamasis į L. S. S-gos atstovą Tama 7 pusl. 4 kolumnoj).

Camel Labiausiai populiarius cigaretai Jungtinėse Valstijose.

Gera rušis padeda juos ten—gera rušis palaiko juos ten. Camel rukytoja nesirupina ir nėra reikalo jiems rupintis nieku kitu kaip tik rukymo smagumu.

